

สรุปเชษฐ ญูปงษ์มณี : การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (HOMESTAY MANAGEMENT IN BANN TAKA, AMPHAWA DISTRICT, SAMUT SONGKHRAM PROVINCE.) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.เสาวลักษณ์ เลิศบุศย์ สุรพลชัย, 194 หน้า.

การศึกษาการจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของที่อยู่อาศัยให้เป็นโฮมสเตย์ในชุมชนท่าคา ช่วงปี 2543-2549 และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการด้านแหล่งที่พักอาศัย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวโฮมสเตย์ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษานในหมู่บ้านท่าคา หมู่ที่ 2 ตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม การกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อทำการศึกษาด้านโครงสร้างกายภาพ และศึกษาถึง(1)การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของที่อยู่อาศัยให้เป็นโฮมสเตย์ในชุมชนท่าคา ชุมชนท่าคา ช่วงปี 2543-2549 (2)กระบวนการและรูปแบบในการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 6 ด้านคือ การจัดการองค์การ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านกิจกรรม การจัดการด้านโฮมสเตย์ การจัดการด้านการเงิน และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินวิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ ออกแบบสอบถาม บันทึกภาพ และทำการสำรวจพื้นที่โดยการสังเกตภาพ โดยแบ่งวิธีการเก็บข้อมูลตามกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มเจ้าของแหล่งพักอาศัยที่เป็นโฮมสเตย์ ปัจจุบัน มีจำนวน 11 หลัง ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 % เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ การปรับเปลี่ยนรูปแบบของบ้านพักอาศัยให้เป็น โฮมสเตย์ และข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยเพื่อการท่องเที่ยวภายในชุมชน (2) กลุ่มผู้นำชุมชน 2 คน ประกอบไปด้วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 และประธานกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยเพื่อการท่องเที่ยวภายในชุมชน (3) กลุ่มนักท่องเที่ยว ที่เข้ามาในช่วงระหว่างเดือน ตุลาคม -ธันวาคม 2549 มีจำนวนทั้งหมด 69 คน ในการศึกษาได้ออกแบบสอบถามจำนวน ออกเป็น 3 ชุด คือ แบบสอบถามที่ 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ (1) แบบสอบถามที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัย ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ (1) (2) แบบสอบถามที่ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในเรื่องการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ (3)

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนท่าคายังรักษาความเป็นชุมชนบ้านสวนริมน้ำไว้ได้ดี ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวสวน สิ่งที่สะท้อนความเป็นชุมชนริมน้ำได้ดีโดยมี "ตลาดน้ำท่าคา" เป็นแห่งเดียวที่ยังเหลืออยู่ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติของวิถีชีวิตชาวบ้าน มีเฉพาะวันขึ้นหรือแรม 2 ค่ำ 7 ค่ำ 12 ค่ำเท่านั้น และเคยเป็นเส้นทางเสด็จประพาสต้นสมเือร.5 ที่พักโฮมสเตย์มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมทรงไทยพื้นถิ่นภาคกลางมีเอกลักษณ์เด่นชัด มีอายุกว่า 100 ปี การบริหารจัดการโฮมสเตย์ใช้ความร่วมมือของคนในชุมชน เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตั้งแต่ปี 2543-2549 เป็นเวลา 6 ปีแล้ว มีที่พักโฮมสเตย์จำนวน 11 หลัง และมีแนวโน้มนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของที่อยู่อาศัยให้เป็นโฮมสเตย์ พบว่า มี 4 ลักษณะ คือ (1)ไม่มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน 1 หลัง (2)มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอย คือ มีบ้านพัก 10 หลัง ใช้พื้นที่โดยปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่สำหรับให้นักท่องเที่ยวนอน และบ้านพัก 3 หลัง ปรับเปลี่ยนห้องว่างให้เป็นห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว (3)มีการปรับปรุง คือ มีบ้านพัก 3 หลัง ทำการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม เพราะไม่เพียงพอแก่นักท่องเที่ยว (4)มีการต่อเติม ลักษณะของการต่อเติม มี 3 ลักษณะ คือ 4.1 ต่อเติมห้องครัว 6 หลัง เพราะไม่เพียงพอ 4.2 ห้องนอน 3 หลัง เพราะ นักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้นและจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น 4.3 ห้องครัว 2 หลัง เพราะห้องครัวเดิมไม่สะดวกต่อการใช้งาน ความรู้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัยพบว่ามี 3 ลักษณะ (1)ไม่มีความรู้เลย ส่งผลให้ลักษณะการปรับเปลี่ยนขัดแย้งกับที่อยู่อาศัยเดิม (2)มีความรู้ด้านการก่อสร้างเท่านั้น (3)มีความรู้ด้านการก่อสร้างและสถาปัตยกรรม ความรู้ข้อ 2 และ 3 ทำให้ลักษณะการปรับเปลี่ยนมีความสอดคล้องกับที่อยู่อาศัยเดิม ส่วนการบริหารจัดการการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ พบว่า (1)การบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม ใช้ความร่วมมือของคนในชุมชน แต่ยังมีจุดอ่อนเรื่องของการบริหารในลักษณะเครือข่าย ทำให้เกิดความเสียหายผลประโยชน์ต่อสมาชิกคนอื่น (2)การจัดการด้านการตลาด พบว่า ยังไม่ดีเท่าที่ควรเพราะการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มอบความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานรัฐ (3)การจัดการด้านกิจกรรม พบว่า แนววิถีชีวิตที่เรียบง่าย แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งสืบทอดกันมา นำมาเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว (4)การจัดการด้านโฮมสเตย์ พบว่า ที่พักอาศัยโฮมสเตย์มีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมภาคกลางอย่างเห็นได้ชัด จึงใช้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว (5)การจัดการด้านการเงิน การทำโฮมสเตย์ไม่จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนเงินทุนและชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มโฮมสเตย์ขึ้น เพื่อบริหารเงินในการทำโฮมสเตย์ในการใช้สอยในเรื่องต่างๆ (6)ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ยังสามารถรองรับได้ขึ้นอยู่กับที่พักโฮมสเตย์ แต่ต้องคำนึงถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการจัดเก็บขยะ น้ำเสียในชุมชนด้วย ข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ เจ้าของโฮมสเตย์ที่ต้องการปรับปรุง ต่อเติมอาคาร ควรมีการขออนุญาตจากภาครัฐ และคอยให้คำแนะนำความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมก่อนนำมาก่อสร้าง ควรอนุรักษ์อาคารน้ำให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้การสนับสนุนในการสร้างเสริมผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความเป็นชุมชน

ภาควิชา..... เคนถาวร..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... เคนถาวร..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2549..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....